

KORRALDUS

7. juuli 2021 nr 248

**Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169
„Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19
haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue
puhangu ennetamiseks“ muutmise**

Riigipiiri seaduse § 17 lõike 1 punkti 1 ning nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 punkti 3 ning lõigete 3 ja 6 alusel:

1. Muuta Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldust nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ järgmiselt:

1) täiendada korralduse preambulit pärast tekstiosa „punkti 1“ tekstiosaga „ning nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 28 lõike 2 punkti 3 ning lõigete 3 ja 6“;

2) täiendada korraldust punktiga 13¹ järgmises sõnastuses:

„13¹. Riigipiiri on lubatud Eestisse sisenemise eesmärgil ületada punktides 12³ (õppima või töötama), 12⁵ (perekonnaliige) ja 13 (erandi alusel) nimetatud isikul, kui tervishoiuteenuse osutaja on talle teinud kuni 72 tundi enne Eestisse saabumist COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 RT-PCR testi või kuni 48 tundi enne Eestisse saabumist COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse Euroopa Liidu terviseohutuse komitee heaks kiidetud SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi, mille tulemus on negatiivne.“;

3) sõnastada punkt 17¹ järgmiselt:

„17¹. Välisministeerium avaldab oma veebilehel punktis 12² nimetatud riikide loetelu koos punktis 12⁴ nimetatud teabega.“.

2. Korraldus jõustub 12. juulil 2021. a.

Korraldusega ajakohastatakse riigipiiri ületamise ajutise piiramise tingimusi, et ennetada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut ja uut puhangut.

COVID-19 haigus on nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 2 lõike 2 alusel uudne ohtlik nakkushaigus – suure nakatuvusega haigus, mis levib kiiresti ja ulatuslikult ning mille kulg võib olla raske või eluohtlik. Lisaks on COVID-19 muutuv ja erinevate viirusetüüpidega haigus. Et kaitsta inimesi viirusega nakatumise ja haigestumise eest, on olnud vaja kehtestada aja- ja kontekstipõhiseid piiranguid ning kasutusele võtta erinevaid meetmeid (nt vaksineerimine).

Piiranguid muudetakse vastavaks ohuolukorrale, et need vastaksid uuenenud eesmärgile ning oleksid sobilikud ja proportsionaalsed.

Et ennetada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 välisriigist Eestisse jõudmist ja vähendada viiruse Eesti-sisese leviku ohtu, on riigipiiri seaduse alusel kehtestatud riigipiiri ületamise ajutised piirangud. Neid tuleb pidevalt ajakohastada ning jälgida, et ükski piirang ei kehtiks kauem, kui on eesmärgi saavutamiseks vajalik. Kuigi korraldus nr 169 kehtestati juba 16. mail 2020. a, on pidevalt jälgitud muutuvaid olusid ja piiranguid vastavaks muudetud. Nii leevendati nt 17. juunil 2021. a korraldusega liikumiskiiranguid juhul, kui inimene on vaksineeritud.

Terviseameti hinnangul on haigestumuse intensiivsus üle Eesti ECDC riskimaatriksi alusel madal. Võrreldes 25. nädalaga suurenes uute juhtude arv 37,6% võrra ning kasvas ka nakatamiskordaja R, mis on üle Eesti 1–1,2 (eelmisel nädalal oli R 0,67).

26. nädala jooksul lisandus Eestis 227 COVID-19 haigusjuhtu. Võrreldes 25. nädalaga suurenes uute juhtude arv 37,6% võrra. Möödunud nädala jooksul tehti 19 483 testi (1468 testi 100 000 elaniku kohta), mida on 4,9% võrra rohkem kui 25. nädalal. 1,2% testidest osutus positiivseks (25. nädalal 0,9%; kasv ~30%). 5. juuli 2021. a seisuga on sekveneeritud kokku 7515 proovi ning tuvastatud 5287 α -mutatsiooniga viirustüve, 67 β -mutatsiooniga viirustüve, neist 27 sisse toodud juhtu; 2 juhtu osutusid edasise sekveneerimise käigus γ -tüveks, 9 γ -mutatsiooniga tüve ja 392 δ -mutatsiooniga viirustüve (neist üks B.617.1 ja 158 B.1.617.2). Kokku on Eestis tüpiseeritud 392 δ -varianti, neist sisse toodud juhud moodustavad 16,3%, millest 78% pärineb Venemaalt. Alates 22. nädalast hakkas kiiresti kasvama δ -tüvede osakaal. Synlabi andmetel on δ -tüvele viitavate proovide osakaal kasvanud 7%-lt (22. nädala seisuga) kuni 67%-ni (26. nädala seisuga).

Eelmisel nädalal saabus Eestisse 14 864 inimest (25. nädalal 12 579), kes täitsid piiriületaja ankeedi, neist Venemaalt 1709 inimest (25. nädalal 1580), Türgist 1604 inimest (25. nädalal 1379), Lätist 1523 inimest (25. nädalal 1279), Saksamaalt 1034 inimest (25. nädalal 864), Kreekast 1022 inimest (25. nädalal 906). 26. nädalal registreeriti 51 sisse toodud haigusjuhtu, nende osakaal moodustas 25% juhtude üldarvust. 26. nädala sisse toodud haigusjuhud on seotud reisimisega 14 riigis. Kõige rohkem haigusjuhte on seotud reisimisega Venemaalt (26), neist 6 juhtu on seotud osalemisega jalgpalli EM üritustel.

Uue riigipiiri ületamise piirangu sisu on Eestisse sisenemise eel nõutav testimine nendest kolmandatest riikidest sisenemisel, mida ei saa praegu pidada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku mõttes ohutuks riigiks. Ohutute kolmandate riikide määratlemisel tugineb Eesti Euroopa Liidu Nõukogu 30. juuni 2020. a soovitusel (EL) 2020/912 Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise ajutiste piirangute järkjärgulise kaotamise kohta. Nimetatud soovitusel I lisas olevate riikide nimekiri ehk nn Euroopa Liidu roheline nimekiri on avaldatud Välisministeeriumi veebilehel. Eelneva testimise kohustus kehtestatakse kolmanda riigi kodanikule, kes ei ole vaksineeritud ja tuleb Eestisse tööle, õppima või erandi alusel (pere juurde, eriloa alusel). Eelnevat testi ei nõuta ka nendelt inimestelt, kes on nimetatud korralduse punktides 2–12¹ (nt Eesti kodanik ja alaline elanik, Euroopa Liidu kodanik, diplomaadid, transiit, elutähtsa teenuse osutaja, vaksineeritud jm).

Muudatustega jäetakse korraldusest nr 169 välja Välisministeeriumi kohustus avaldada oma veebilehel nende kolmandate riikide nimekiri, kes ei ole Euroopa Liidu rohelistes nimekirjas. Kuna Välisministeeriumi veebilehel avaldatakse eelnimetatud roheline nimekiri, siis puudub vajadus avaldada selle kõrval ülejäänud kolmandate riikide nimekirja.

Euroopa Liidus on püütud luua ühetaolisi lahendusi, et tagada vaba liikumist ja vähendada piiranguid ka Euroopa Liitu mittekuuluvate riikide puhul. Võimaluse Eestisse siseneda kolmandast riigist tingimisel, et inimene on vaksineeritud, kehtestas Vabariigi Valitsus oma 17. juuni 2021. a korraldusega. Selgitused kolmandatest riikidest liikumise kohta on esitatud korralduses ja seletuskirjas.

Riigipiiri seaduse (edaspidi *RiPS*) § 17 kohaselt on Vabariigi Valitsusel kohustus ennetada või lahendada olukorda, mis võib ohustada mh avalikku korda ja rahva tervist. Lõike 1 punkti 1 alusel on võimalik ajutiselt piirata riigipiiri ületamist või see peatada. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõike 2 punkt 3 ja lõige 6 annavad valitsusele õiguse nõuda nakkushaiguse diagnoosimist. Lõike 3 alusel võib nakkushaiguse diagnoosimiseks kohustada inimesi, kes asuvad haiguskoldes või piirkonnas, kus on oht haiguskolde tekkimiseks, ja nendega seotud nakkuskahtlaseid inimesi. Nakkushaiguse diagnoosimisest keeldumisel võib kohaldada viibimiskeeldu või liikumisvabaduse piirangut.

Riiki sisenemise eelset testimise kohustust kehtestades soovib valitsus veenduda, et nii ei jõua Eestisse ja mujale Euroopasse viirus, mis võib ohustada inimeste elu ja tervist ning riigi toimepidavust. Eestisse saab tulla, kui inimene on eelnevalt testitud ja testi tulemus on negatiivne. Rahvatervise kaitse eesmärk kolmandate riikide kodanike riiki sisenemise piiramisel on esitatud ka [Schengeni piirieskirjades](#).

Praeguseks on viiruse tuvastamiseks kogu maailmas tuntavalt avardatud testimise võimalusi. Ka 14. juuni 2021. a [EL digitõendi määruse](#) kohaselt: „(41) Antigeeni kiirtestide kasutamine hõlbustaks testimistõendite väljaandmist taskukohase hinnaga. ... Terviseohutuse komitee võttis 11. mail 2021 vastu antigeeni kiirtestide ajakohastatud loetelu, suurendades kvaliteedikriteeriumidele vastavate antigeeni kiirtestide arvu 83-ni.“ Seetõttu luuakse ka korralduses võimalus, et inimene peab tegema kas kuni 72 tundi enne Eestisse saabumist COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 RT-PCR testi või kuni 48 tundi enne Eestisse saabumist COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse Euroopa Liidu terviseohutuse komitee heaks kiidetud SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi. Sellisel kujul ei saa testimise kohustust üldjuhul pidada inimeste jaoks tema õigusi või vabadusi intensiivselt piiravaks. Seevastu võivad põhiseaduse §-s 28 nimetatud rahvatervise kaitse, inimese elu ja tervise kaitse ning riigi tuumikfunktsioonide normaalse toimimise eesmärk olenevalt olukorrast olla sellised eesmärgid, mis ületavad oma olulisuses testimisega kaasneva ebamugavuse.

Kui eesmärk on, et viirus ei jõuaks Eestisse, siis võiks testimisega võrreldavaks sama tõhusaks või veelgi tõhusamaks meetmeks olla inimeste täielik sisenemise keeld. See oleks välismaalaste jaoks intensiivne piirang lisaks ka muude põhiõiguste kasutamisele (õppimine, töötamine). Nendele võiks mõelda siis, kui see oleks ainus mõeldav lahendus. Alternatiiv oleks rakendada üksnes riigisiseseid piiranguid (eneseisolatsiooni, järelevalvet, arstiabi), kuid sellega kaasneks riigile ressursikulu (riigil ei ole nende inimeste ees hoolitsuskohustust, v.a vältimatu abi). Samuti pole välistatud võimalus, et välismaalane nakatab teisi reisi ajal.

Vabariigi Valitsus kaalus erinevaid alternatiive ning leidis, et nii palju kui võimalik võiks Eestisse sisenemise võimalus säilida ka kolmandatest riikidest tulijatele, kui nad on eelnevalt teinud testi ning selle tulemus on negatiivne.

Kuna käesolev korraldus kehtestatakse RiPSi ja NETSi alusel, saab selle kehtima hakkamise aja kehtestada NETSi § 28 lõike 10 alusel haldusaktis eneses sätestatud tähtajal. Selleks on

12. juuli 2021. a, mis annab võimaluse lähiajal Eestisse saabuda soovival inimestel teha testi tegemise kohustuse täitmiseks vajalikke ettevalmistusi.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest. Kohtud on pidanud lisaks lubatavaks vaidlustada korralduse piirangut selle mõju avaldumise hetkest 30 päeva jooksul.

Korralduse seletuskirjaga on võimalik tutvuda veebilehel kriis.ee.

Kaja Kallas
Peaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär